

Izvorni znanstveni rad

811.163.42'373.21(497.561-37Opatija)

DOI <https://doi.org/10.54130/zl.10.1.3>

Igor Eterović

Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Katedra za društvene i humanističke znanosti u medicini

Braće Branchetta 20, HR-51000 Rijeka

igor.eterovic@uniri.hr

Ivana Eterović

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Odsjek za kroatistiku

Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb

isankovi@ffzg.unizg.hr

TOPONIMI U NAJSTARIJIM HRVATSKIM PRAVNIM SPOMENICIMA S PODRUČJA LIBURNIJE

Istraživanja liburnijske toponimije bila su dosad sporadična i nesustavna. Uglavnom je riječ o kraćim pregledima dijela toponimije ili o komentarima pojedinih (skupina) toponima s područja Brseštine, Mošćeništine i Lovranštine. Tijekom posljednjih desetak godina započela je pak sustavna obrada suvremene toponimije Lovranštine, a tako i dijela njezine povijesne toponimije. Dosad je obrađena toponimija katastarske općine Tuliševica, obalna toponimija Lovranštine te toponimija u lovranskim oporukama iz druge polovice 18. stoljeća. U ovome će radu biti predstavljeni rezultati istraživanja toponimijske građe u najstarijim hrvatskim pravnim spomenicima s područja Liburnije, koja je djelomično i nesustavno zahvaćena dosadašnjim istraživanjima. Riječ je o građi ekscerpiranoj iz *Kvaderne kapitula lovranskoga, Veprinačkoga zakona* (1507), *Zakona kaštela Mošćenica* (1637) te ostalih lovranskih, veprinačkih, mošćeničkih i brsečkih privatnopravnih spisa nastalih od početka 15. do kraja 17. stoljeća. Istraživanjem se pridonosi popunjavanju slike o najstarijoj povijesnoj toponimiji s područja Liburnije.

Ključne riječi: toponimija, Liburnija, Lovran, Mošćenice, Brseč, Veprinac

1. Uvod

Istraživanja toponimije liburnijskoga područja bila su dosad sporadična i nesustavna. Najveći je doprinos u tome pogledu svakako dao Stanislav Gilić, čiji je rad, gledan u svojoj ukupnosti, bio usmjeren prema sustavnijoj obradi toponi-

mije širega područja Liburnije. Naime iz njegova su pera proizašli prilozi istraživanju toponimije Brseštine (Gilić 1994), Mošćeništine (Gilić 2000a, 2000b, 2022) i Lovranštine (Gilić 1987, 1998). Pokušaj sustavnije obrade toponimâ Brseštine ponudio je Željko Škalamera (1994), a komentar toponima *Učka*, iako na razini stručne obrade i bez znanstvenoga aparata, donio je Dušan Peršić (2000).

Tijekom posljednjih desetak godina u fokus znanstvenih istraživanja postavljena je pak toponimija Lovranštine, u kojemu je razdoblju objavljen niz priloga koji sustavno obrađuju toponimiju toga prostora. Tako je dosad obrađena toponimija Tuliševice, jedne od triju katastarskih općina Lovranštine (Eterović i Babić 2014, Eterović 2016), zatim obalna toponimija Lovranštine (Eterović 2018) te toponimija u lovranskim oporukama iz druge polovice 18. stoljeća (Nežić 2019). Tek je potonji rad u pravome smislu načeo istraživanja povijesne toponimije toga kraja, dok se u ostalim navedenim radovima ona koristi tek fragmentarno, i to u funkciji dopune objašnjenju toponima zasvjedočenih u suvremeno doba.

2. Cilj i korpus istraživanja

Cilj je ovoga rada nastaviti s istraživanjem povijesne toponimije Lovranštine, ali i širega područja Liburnije radi popunjavanja slike o najstarijoj povijesnoj toponimiji toga prostora. Za ostvarenje toga cilja odabrana je građa iz najstarijih hrvatskih pravnih spomenika s područja Liburnije, koja je tek djelomično i nesustavno zahvaćena dosadašnjim istraživanjima.

Primjerice prilikom objave veprinačkih sudskih zapisnika iz 16. i 17. stoljeća Lujo Margetić priložio je popis lokaliteta (1997: 30–31), no njegov se popis ne podudara u svemu s onim koji se podastire u ovome radu.¹ Na kraju Margetićeve knjige *Mošćenički zakoni i statuti* nalazi se „Kazalo zemljopisnih naziva” (2006: 174), no u tome kazalu nisu popisana zemljopisna imena iz objavljenih izvora, već ona koja se pojavljuju u autorovim popratnim studijama. Knjiga pak istoga autora u kojoj je objavljen *Veprinački zakon* uopće nema takav prilog (Margetić 2007). Damir Viškanić popisao je većinu toponima koji se pojavljuju u *Kvaderni kapitula lovranskoga*, istaknuvši posebno one koji su očuvani do danas (2002: 324–325). Sandra Požar popisala je samo toponime koji se spominju u *Kožljačkome razvodu* iz 1395. godine i oporuci Martina Mavrovića iz Brseča koja potječe iz 1586. godine (2017: 19, 48), ali ne i u drugim izvorima koje donosi u prijepisu.

Upravo je zato bilo nužno pristupiti sustavnu ekscerpiranju toponimâ iz izvorne građe koja je dosad priređena i objavljena u prijepisu, a čega su se prihvatili autori ovoga rada. Ekscerpirana je tako građa iz *Kvaderni kapitula lovranskoga*, *Veprinačkoga zakona* (1507), *Zakona kaštela Mošćenica* (1637) te ostalih lovranskih, veprinačkih, mošćeničkih i brsečkih privatnopravnih spisa

¹ Naravno, to ne mora značiti da je naš popis ispravniji jer smo i sami, kao i svojedobno Lujo Margetić, suočeni s poteškoćama u određivanju zemljopisnih imena u prošlosti.

nastalih od početka 15. do kraja 17. stoljeća. Koji su točno izvori ušli u korpus istraživanja, prikazujemo u nastavku.

2.1. Brseč

Najstariji poznati pravni dokumenti na hrvatskome jeziku s područja Brseštine sljedeće su glagoljske isprave: oporuka Martina Mavrovića iz 1586. te popis miraza Fume Golub iz 1575., popis miraza Orse Velčić iz 1588. i isprava o mirazu Katarine Barković iz 1615. godine. Njihov tekst i opis objavili su Dražen Vlahov (1995) i Damir Viškanić (1996), na temelju čijih ih je čitanja Sandra Požar priredila, odnosno prenijela u latiničkoj transkripciji (Požar 2017: 48–49, 52–53).

2.2. Lovran

Najobuhvatniji i najopsežniji dokument za područje Lovrana i Lovranštine nesumnjivo je *Kvaderna kapitula lovranskoga*, tako nazvana po početnome zapisu, a koja je ujedno i „najvažniji [...] lovranski glagoljski spomenik, pisan glagoljskim kurzivom” (Eterović 2022: 53). Riječ je o svojevrsnoj bilježnici lovranskoga kaptola u koju se od 15. do 18. stoljeća bilježila i evidentirala imovina, prihodi i rashodi te ostali za kaptol važni podaci (Viškanić 2002: 16–17). Sam sadržaj *Kvaderne* podijeljen je na nekoliko cjelina: 1) inventar (popis dužnosti i prava kapitula prema pojedinoj crkvi, oltaru, bratovštini itd.); 2) zakupni ugovori; 3) obračuni; 4) regule (propisi i odluke); 5) matična knjiga; 6) oporuke i 7) razni drugi spisi (Viškanić 2002: 21; 341, bilj. 17). U *Kvaderni* nalazimo zapise od 1466. godine (u regulama i odlukama, v. *Kvaderna*, str. 233) do 1765. godine (u oporukama, v. *Kvaderna*, str. 305).

Kvaderna je bila jednim od najbogatijih vrela u ovome istraživanju toponimâ. Pozornost ne privlači samo svojim opsegom već i svojom starinom te je prvoklasan povijesni izvor za brojna filološka istraživanja, od onih šire nacionalne jezične povijesti (Holjevac i Vlastelić 2014) i povijesne sintakse (Kovačević i Turkalj 2014), preko pojave i uporabe talijanizama (Spicijarić Paškvan 2014) do specijaliziranih istraživanja onimâ poput osobnih imena (Frančić 2014). Toponimi iz toga bogatog arhivskog vrela korišteni su tek sporadično i nesustavno u ranije spomenutim istraživanjima toponimije Lovranštine. U latiničkoj transliteraciji objavio ju je Damir Viškanić (2002).

U obzir su uzeti i najstariji pronađeni pravni dokumenti izvan *Kvaderne*, konkretno dvije oporuke i jedan kupoprodajni ugovor, svi redom pisani glagoljicom. Riječ je o pravnim spomenicima koji su barem jednake važnosti kao i *Kvaderna* te su važan izvor za niz znanstvenih disciplina (Eterović 2022: 67). Prva je oporuka ona lovranskoga župnika Radena iz 1420. godine, sačuvana u kasnijem prijepisu iz 17. stoljeća, a slovi kao najstariji dosad poznati pravni tekst s područja Lovranštine (Eterović 2022: 67–76). Drugi je dokument kupoprodajni ugovor između Valentina Kikabonića i Mavra Mikšića iz 1454. godine, a treći

ponovno oporuka, i to ona lovranskoga župana Grgura Munčića iz 1583. godine (Eterović 2022: 77–97). Ta su tri dokumenta objavljuvana nekoliko puta: prvi u Šurminovu ćirilčkome i Ivšićevu latiničkome prijepisu (Šurmin 1898: 108–110, Bratulić 2017: 53–56), drugi u Črnčićevu i Ivšićevu latiničkome te Šurminovu ćirilčkome prijepisu (Črnčić 1880: 84, Šurmin 1898: 201, Bratulić 2017: 149), treći u Viškanićevu latiničkome prijepisu i faksimilu (Viškanić 1997), a sva tri cjelovito ili djelomično i u latiničkoj transkripciji (Sanković 2010: 293–296). Posljednji put objavljeni su u latiničkoj transkripciji i prilagodbi na suvremeniji hrvatski jezik (a oporuke i u faksimilu) u recentnoj monografiji o lovranskoj glagoljskoj baštini (Eterović 2022: 67–97).

2.3. Mošćenice²

Najstariji je sačuvani mošćenički pravni spomenik na hrvatskome jeziku *Kožljački razvod*, pisan glagoljicom na pergameni 1395. godine, u kojemu se utvrđuju granice posjeda između Mošćenica i Kožljaka (Požar 2017: 19). Objavljuvan je više puta (Kukuljević-Sakcinski 1863: 46–47, Šurmin 1898: 100–102, Bratulić 2017: 39–42), a ovdje ga citiramo prema latiničkoj transkripciji Sandre Požar (2017: 19–20).

Najopsežniji pak hrvatski pravni spomenik s područja Mošćeništine jest *Mošćenički zakon*, odnosno *Mošćenički statut*. Sačuvan je u trima rukopisima, koje prema mjestu arhivskoga čuvanja Lujo Margetić naziva *riječkim*, *ljubljan-skim* i *zagrebačkim*. Margetić je priredio sva tri rukopisa u jedinstvenu cjelinu, popratio ih uvodnom studijom i ponudio njihov prijepis te priložio faksimile za sva tri dokumenta (Margetić 2006). Riječki rukopis – *Zakon kaštela Mošćenica* – sačuvan je u prijepisu iz 1705. godine, a sadrži 1) „popis obveza kmetova prema ‘gospodi’ i organizaciju općine”; 2) odredbe koje su upisane ranijih godina (od 1510. do 1627.); 3) odredbe donesene od 1627. do 1705. i 4) naknadno upisanu odredbu iz 1743. (Margetić 2006: 13–14). Ljubljanski rukopis pisan je njemačkim jezikom i naslovljen *Statut dern von Moschtscheniz vom 1483*, pri čemu jezične nedoumice oko naslova dokumenta razrješava Margetić ističući: „narod je svoje popisane pravne običaje nazivao ‘zakon’, a nadređena vlast ‘statut’” (Margetić 2006: 79, bilj. 1). Sačuvan je u prijepisu iz 1616. godine, a prema Margetiću osobito je važan jer omogućuje usporedbu pravne terminologije na hrvatskome, odnosno njemačkome u odnosu na stariji prijepis, čime se dobiva potpunija slika i jasnije tumačenje nekih odredbi (Margetić 2006: 15). U spo-

² U najstarije hrvatske pravne spomenike s područja Mošćeništine svakako ulazi i Mošćenički urbar iz 1622., koji sadrži popis obitelji i drugih poreznih obveznika te njihovih urbarijalnih davanja neposredno prije negoli što su Mošćenice pripale riječkom Isusovačkom kolegiju (Senčić 2004: 65–66, Požar 2017: 35), a prvi su zapisi u njemu pisani glagoljicom. Opisao ga je Albino Senčić (2004) navodeći imena, prezimena, nadimke i zanimanja poreznih obveznika te poljoprivredne i stočarske kulture koje se u njemu spominju, no pritom ne izdvaja i toponime. Na temelju toga možemo pretpostaviti da se u njemu toponimi ne pojavljuju, no tu pretpostavku ne možemo i provjeriti jer ne raspoložemo cjelovitim prijepisom Urbara. Zato je taj izvor izuzet iz našega daljnjeg istraživanja.

menutome izdanju Margetić donosi i prijevod *Statuta* s njemačkoga, međutim za toponomastičko je istraživanje relevantniji sam izvornik, u kojemu možemo ovjeriti njemačke likove pojedinih toponima. Posljednji je sačuvani prijepis, tzv. zagrebački, datiran u 17. stoljeće, a njegova je vrijednost prije svega u donošenju pojedinih odredbi o obvezama općinara prema feudalnome gospodaru koje nedostaju u riječkome rukopisu (Margetić 2006: 145). Glavni je referentni dokument najopsežniji rukopis – *riječki*, a napomene vezane za ostala dva rukopisa dane su isključivo ako su relevantne za osvjedočenu toponimijsku građu.

Dragocjena građa sadržana je i u nizu glagoljskih isprava s područja Mošćeništine. Tri najstarije potječu iz 15. stoljeća, i to isprava Martina Mohovića iz 1454. te dvije isprave vezane za Dragu (Mošćeničku) iz 1471. i 1484., od kojih je drugu i treću objavio najprije u ćirilčkome prijepisu Ivan Milčetić (1905), a potom u latiničkome Stjepan Ivšić (Bratulić 2017: 202, 236–237), dok je prvu u latiničkoj transkripciji donijela Sandra Požar (2017: 23). Najstarijim ispravama valja pribrojiti i tri iz 16. stoljeća. Riječ je o oporuci Jurja Mohovića iz Kraja, zaseoka na rubu mošćeničke župe, iz 1521., presudi o sporu Bartola Mohovića s bratovštinom Sv. Andrije iz 1564. i kupoprodajnome ugovoru Jurja Monića i Jakova Rubinića iz 1571. (Strohal 1926: 181–182, Požar 2017: 38, 40). Od notarskih isprava iz Zbirke Vjekoslava Spinčića (ukupno trinaest isprava pisanih glagoljicom u razdoblju od 1555. do 1642.) objavljene su samo četiri (u latiničkoj transkripciji): presuda o sporu Martina Mohovića i Vicka Mohovića iz 1627., tužba Martina Mohovića protiv Vicka Mohovića iz 1638., presuda o sporu Martina Mohovića i Vicka Mohovića protiv Ivana Ivančića iz 1651. godine te kupoprodajni ugovor Martina Mohovića i njegove sestre Margarete iz 1667. godine (Požar 2017: 40, 42–43).

Posebno mjesto među najstarijim mošćeničkim pravnim spomenicima na hrvatskome jeziku imaju glagoljske isprave notara Petra Lazarića. Sačuvano ih je osamnaest, a datiraju od 1621. do 1641. godine (Požar 2017: 46). U latiničkoj transkripciji sve ih je objavio Rudolf Strohal (1911, 1926), dok je Sandra Požar objavila popis miraza supruge Antona Rubinića iz 1624., popis miraza Mateje Grabrovac iz 1639. te kupoprodajni ugovor između Martina Bradičića te Andreja i Jelene Rosović iz 1641. godine (Požar 2017: 46–47).³

2.4. *Veprinac*

Veprinački zakon iz 1507. godine sačuvan je u nešto mlađemu prijepisu na glagoljici, koji je također iz 16. stoljeća, a sastoji se od tri lista papira (Margetić

³ Postoje i drugi pravni spisi prilične starosti i vrijednosti, no u obzir su uzeti samo hrvatski pravni spomenici. Primjerice zapis o graničnome sporu između Lovrana i Mošćenica iz 1646. dobio je, s obzirom na njegov podosta malen opseg (jedan list), poprilično veliku pozornost u znanstvenoj analizi i ocjeni važnosti toga graničnog spora (Munić 1985, 1987; Eterović i Doričić 2018; Milotić 2019), pri čemu je donesen i u prijepisu te prijevodu na hrvatski (Eterović i Doričić 2018: 46–50). U tome su dokumentu ovjereni relevantni talijanski likovi određenih toponima, no sam je tekst – osim što je škrt toponimijskom građom – pisan talijanskim jezikom, stoga nije uključen u korpus naše analize.

2007: 9). Radi se o prvoklasnu izvoru za niz znanstvenih disciplina, ponajprije pravnu (Margetić 2007: 12–25), jezičnu (Kuzmić 2001, 2007) i povijesnu znanost (Bertoša 2007). Riječ je o zakonskim odredbama kojima se uređuje odnos stanovništva prema domicilnoj veprinačkoj općini, a koja je s Kastvom i Mošćenicama u to vrijeme činila Kastavsku gospoštiju. Izvornik se danas čuva u Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti sa zapisnicima veprinačkoga suda (Kuzmić 2007: 7). Njegova je možda najveća povijesna vrijednost u kulturno-antropološkome doprinosu čitanja povijesti, slično kao kod brojnih zapisa iz spomenute *Kvaderne*, s obzirom na to da predstavlja jedinstveno ogledalo povijesnoga zbivanja (Bertoša 2007: 47–59).

Vrijednost toga izvora pokazuju faksimili, prijepisi i popratne studije koje su dvojica različitih autora objavila u istoj godini (Margetić 2007; Kuzmić 2007). Objavljivan je više puta (usp. Margetić 2007: 9–10; Kuzmić 2007: 8), ali ovdje se primjeri navode iz njegove posljednje i jedine kompletne objave (prvi put donesen originalni list 3r), koju je u latiničkoj transkripciji (usporedno s prijenosom na suvremeni hrvatski jezik) priredio Boris Kuzmić (2007: 36–45).

Tim dvama izvorima valja pribrojiti i ispravu sastavljenu u Veprincu 1607., objavljenu u Strohalovoj latiničkoj transkripciji (1911: 23), kojom se odlučuje da Gergur Tancabel ne smije zatvarati prolaz na zemljištu koje je kupio od općine.

S obzirom na malen opseg spomenutih dokumenata, mnogo izdašniji izvor, napose za povijesnotoponimijsko istraživanje izvora s područja Veprinštine, svakako su *Veprinački sudski zapisnici 16. i 17. stoljeća*, koje je pod tim naslovom monografski priredio Lujo Margetić (1997). Riječ je o prezentiranju Volčićeva prijepisa iz 1851. glagoljicom pisanih sudačkih zapisnika iz veprinačke općine, a koji datiraju od 1500. do 1669. godine (Margetić 1997: 31), uz opsežnu uvodnu studiju Luje Margetića. Margetić je uvažio ispravke Rudolfa Strohala, ali je i sam unio određene dopune, jezična ujednačavanja i intervencije prilikom priređivanja teksta zapisnika. Ujedno napominje kako potraga za glagoljskim izvornikom nije urodila plodom (Margetić 1997: 31–32), zbog čega u tome izdanju izostaju faksimili, a koji inače prate Margetićeve publikacije pravnih dokumenata.

3. Građa

Toponimijski korpus koji smo dobili sustavnim ekscerpiranjem toponimâ iz izvorne građe obuhvaća 186 jedinica, a ako tomu pribrojimo i različite likove pojedinih toponima, valja računati s još većim njihovim brojem. Ta je opsežna građa u nastavku podijeljena u nekoliko skupina, a time i potpoglavlja, radi lakšega snalaženja:⁴

1. Imena država, pokrajina, regija i otoka (10 toponima),
2. Imena naseljenih mjesta (62 toponima),

⁴ Budući da je rad namijenjen ne samo znanstveno-stručnoj nego i široj publici, namjerno izbjegavamo termine kao što su horonimi, nesonimi, oronimi i sl.

3. Imena dijelova naseljenih mjesta⁵ (8 toponima),
4. Imena brda, uzvisina, planina, gora i vrhova (12 toponima),
5. Imena njiva, pašnjaka, vrtova, vinograda i polja (19 toponima),
6. Imena vodnih referenata (12 toponima),
7. Ostali toponimi (63 toponima).

Kako je iz navedene podjele razvidno, najveći dio toponima odnosi se na imena naseljenih mjesta i ostale toponime, u koju smo skupinu uvrstili one toponime koje nije bilo moguće preciznije odrediti. Toponime iz prvih četiriju skupina bilo je najlakše prepoznati jer su u većoj ili manjoj mjeri i danas ovjereni u istome liku, dok je s prepoznavanjem imena iz ostalih triju skupina bilo više poteškoća. Poseban je problem utvrđivanje kanonskoga lika u višerječnih toponima, gdje nije uvijek sasvim jasno što se sve treba smatrati dijelom imena. U pojedinim je primjerima velika pomoć pri prepoznavanju toponimâ bila uporaba struktura tipa *kade se zove [toponim]*, *ki se zove / ki/ka se zovu [toponim]*, *ki se [referent] zove [toponim]*, *ča se zove [toponim]*, *ča se imenuje [toponim]* i sl.

U popisu toponimâ koji slijedi unutar svakoga od navedenih potpoglavlja navodimo najprije kanonski lik toponima, a ako su zasvjedočene i druge inačice istoga toponima, navodimo ih uz njega odvojene kosom crtom. Ako se ovjereni lik toponima razlikuje od današnjega, u uglatim zagradama navodimo njegov suvremeni lik. Ispod kanonskoga lika toponima (i eventualno potvrđenih inačica) navodimo potvrde (jednu ili više njih) iz korištenih izvora. Budući da se u glagoljičkim izvorima glasovi /l/ i /ĺ/, odnosno /n/ i /ń/ bilježe jednako (slovima *l* i *n*), u određivanju kanonskoga lika vodili smo se suvremenim likom toponima (npr. *Hrelin* > *Hreljin*, *Polane* > *Poljane*, *Sen* > *Senj*). U navođenju potvrda koristimo točku sa zarezom za odjeljivanje primjera za različite likove.

Prilikom navođenja mjesta na kojemu je pojedini primjer zabilježen u korištenome izvoru upotrebljavamo kratice prema popisu navedenu u bibliografiji na kraju rada, a uz kraticu – ondje gdje je to bilo moguće – navodimo i oznake za stranicu: *recto* (r) i *verso* (v). U primjerima iz *Kvaderne kapitula lovranskoga* i *Veprinačkih sudskih zapisnika* umjesto oznake stranice pridodajemo godine te u obloj zagradi stranicu u objavljenim prijepisima (Margetić 1997, Viškanić 2002) s obzirom na čestu nekronološku poredanost upisa i priličnu obimnost izvora, što uzeto zajedno stvara poprilične neprilike čitatelju u pronalaženju ciljane potvrde. U zapisima iz isprava manjega obima ne navodimo nikakve dopunske oznake osim kratice izvora. Iznimno nisu navedene godine uz primjere iz „Inventara” sa samoga početka *Kvaderne kapitula lovranskoga* (jer nisu navedene u izvoru) te stranice uz potvrde različitih likova toponima *Kastav*, *Rijeka* i *Veprinac* iz *Veprinačkih sudskih zapisnika* (zbog izrazito velika broja primjera).

⁵ Svjesni smo zamke projiciranja današnjega stanja u prošlost, odnosno činjenice da su (neki) toponimi koje danas promatramo kao imena dijelova naselja u prošlosti mogli biti imena samostalnih naselja, zemljišta i sl., no ovdje ih ipak posebno izdvajamo radi preglednosti prikaza.

3.1. Imena država, pokrajina, regija i otoka

Auštrija

pod g(ospo)du Auštrije Vep-Z 1v

Auštrija Interijori [Unutarnja Austrija; njem. *Innerösterreich*]

pred višnji rejiment Auštrije Nižnje, rečene Interijore Moš-Z-RI 13v, Kopya od šentencije previšnjeg rejimenta Auštrije Interijori Moš-Z-RI 15v, pred višnji rejiment od Auštrije Interijori Moš-Z-RI 16v

Auštrija Nižnja [Donja Austrija; njem. *Niederösterreich*]

pred višnji rejiment Auštrije Nižnje, rečene Interijore Moš-Z-RI 13v

Cres

kako prokurator Gašpara Delijića s Cresa Vep-Sz-1537 (76)

Istra / Istrija [Istra]

na čestě ka gre v Istru od Mošćenic Moš-Kož, pride ta Ivan z Istre Vep-Sz-1664 (139); ki su v Istrii Vep-Sz-1519 (52)

Kastavščina

jednoga junca od nega na Kastavščini Vep-Sz-1519 (50)

Kranjija [Kranjska]

od kapitanjata vice dominata od Kranjije Moš-Z-RI 19v

Labinščina [Labinština]

žena Stepana Kranca od Vetvi z Labinščini Brs-1575

Lovranščina [Lovranština]

junac je bil na Lovranščini Vep-Sz-1519 (50), ki je na Lovranščine ležeći Lov-1583, ka je bila uženena na Lovranščinu Vep-Sz-1654 (115), njega blago i intrada na Lovranščine Vep-Sz-1658 (125)

Poližana [Puljština]

pošla v arbadiju⁶ v Poližanu Vep-Sz-1542 (91), jesam šal Poližanu Vep-Sz-1658 (125), hodila u Poližanu Vep-Sz-1658 (126)

⁶ Odnosi se na pastire (usp. Margetić 2006: 91–92).

3.2. Imena naseljenih mjesta

Beram

od Mikuli pre Krizmanića od Berma Vep-Sz-1522 (55)

Benecija [Venecija]

peljal je na Beneciju prez licencije Moš-Z-RI 6r

Bergud [Brgud]

va svih mesteh oneh, kade popervo su Kazljani prodavali i razdeljevali, zvan Berguda Moš-Z-RI 19v

Bergudac [Brgudac]

ča je moral plaćat onim ženam na Bergudac Vep-Sz-1651 (107)

Bošće (selo)

ča jest na Bošće Vep-Sz-1528 (57), na Bošće sele Vep-Sz-1529 (58), ko selo se zove Bošće Vep-Sz-1530 (87)

Brdo

župan Mohor z Brda Moš-Kož

Brest

od strani vdovice Marni od Lupoglava / Bresta Vep-Sz-1535 (72)

Brseč / Berseč [Brseč]

v ime Fumije hćeri Ivana Goluba od Brseča Brs-1575, stimaše rečenu robu v Brseče MBrS-1575, Kada pride [...] v Brseč Brs-1575, oba 2 stanuća Brseče Brs-1575, Mikula Šalković z Brseča Lov-1583, v Brseče Brs-1588, kancilera v Brseče Brs-1588, kanciler v Brseče Brs-1588, 1615 meseca aprila dan 24. Brseče Brs-1615, z ostalemi svetniki grada Brseča Brs-1615; Jelena Barkovica od Berseča Moš-1629, Ivan Valčić od Berseča Moš-1629; za Antona Barkovića od Beršeča⁷ Moš-1629

Čepići [Čepić]

Srdočić s Čepić Moš-Kož

⁷ Budući da je u svim drugim potvdama ovaj toponim ovjeren u liku *B(e)rseč*, a ne *B(e)ršeč*, smatramo da je u ovoj potvrdi on pogrešno naveden.

Dobreč [Dobreč]

.B.(2) kostana na Dobreče na Badrivče Lov-Kv 4v (35)

Doline

stužujući se Marko od Dolin Vep-Sz-1662 (136)

Draga [Mošćenička Draga]

u Drazi u opatije mošćeničkoj Moš-1454,⁸ svekoliko ča je njegov u toj Drazu Moš-1454,⁹ u Drazi Sv. Petra Moš-1454,¹⁰ v Drazê u S(ve)toga Petra, kadê se dê Brćnica Moš-1471, vinograd', ki je v Drag[i] Moš-1484

Draga Medveja [Medveja]

na kunfine lovranskom v Drage Medvee Lov-Kv-1561 (83), na kunfine lovranskom v Drage Medvejoj Lov-Kv-1564 (85), (j)edan nih vinograd ki (j) e v Dragi Medveje na kunfine lovranskom Lov-Kv-1565 (89)¹¹

Dubačnica / Dubašnica [Dubašnica]

Vicko Balarin od Dubačnice Moš-1622b, dat svoga na Dubačnice Moš-1622b, Ki Vicko preženta na Dubačnice Moš-1622b, Anton Sablić od Dubačnice Moš-1622b, Vicenco Balarin od Dubačnice Moš-1627a; fra Matej Relić z Dubašnice Lov-1583

Dunaj [Beč]

regiment na Dunaj Vep-Sz-1539 (81)

Gorice

kum be Ivan Ciler od Goric Lov-Kv-1574 (257)

Grac [Graz]

učinili štat šentenciju Cesarove Svetlosti, storenu va Gracu Moš-Z-RI 14r, Grac leti 1661. Moš-Z-RI 15v

Grobnik

i to do Reke, Veprinca, Klane i Grobnika Moš-Z-RI 20r

⁸ U transkripciji Sandre Požar: *u drazi u opatije Mošćeničkoj* (2017: 24).

⁹ U transkripciji Sandre Požar: *svekoliko ča je njegov u toj drazi* (2017: 24).

¹⁰ U transkripciji Sandre Požar: *u drazi sv. Petra* (2017: 24).

¹¹ Imenica *draga* u Viškanića (2002) u prvome i trećem primjeru pisana je malim početnim slovom.

Hreljin

sproti nekomu Mateju kataliniću od Hrelina Vep-Sz-1529 (50)

Ičišći¹² [Ičići]

da leto pasano e jih bil nakrcal u brod svoga gnoja u Riki i da povezu u Ičišći Vep-Sz-1648 (96)

Ika

za uliki ke su nad Iku Vep-Sz-1522 (54), da gredu s tim brodom u Iku Vep-Sz-1648 (96), na posesu toga Matija v Iki Vep-Sz-1654 (114)

Jelšane

zapenal Roku Žucu z Jelšan Vep-Sz-1518 (51)

Jesenovik

prvac z Jesenovika Moš-Kož

Kali

ošće su na Kaleh uliki Lov-Kv (33), ošće su na Kaleh i uliki Lov-Kv (33)

Kastav / Kastva [Kastav]

nismo hodili v Kastav Vep-Z 3r, tako smo vazeli v Kastve i Mošćenicah Vep-Z 3r, grada Kastva komunski kanceler Lov-1583, od ove kapitanije od Kastva, Mošćenic i Veprinca Moš-Z-RI 6v, kako gospodarom od Gospoštva Kastva Moš-Z-RI 11r, za 500 fiyorini gosposkeh od Kastva Moš-Z-RI 11v, oće spoznan od Kastva Moš-Z-RI 11v, kako uživatelja od Gospoščini od grada Kastva Moš-Z-RI 12r, Grad od Kastva Moš-Z-RI 13r, meju suci, sveton i komunom od grada Kastva Moš-Z-RI 15v, čija je Gospoščina od Kastva Moš-Z-RI 16r, pred prečasnem gospodinom [...] juridicentom od Kastva, Veprinca, Mošćenic i Podbrega Moš-Z-RI 20v, počtovani muži is Kastva Vep-Sz-1504, dostojna kapitana na Reci v Kastvi Vep-Sz-1505, kapitan v Kastve, Veprinca i Mošćenic Vep-Sz-1594, Pilip Mezdričić s Kastva Vep-Sz-1515, Gašpar Bekarić na Rece i v Kastve Vep-Sz-1518, sudci od grada Kastva Vep-Sz-1518, Jakov Srakoperić s Kastva Vep-Sz-1518, g(ospo)din Bekarić va Reki i Kastve Vep-Sz-1519, Ivanom Amarilićem i Žustom oba s Kastua Vep-Sz-1519, Anton Fabijanić od Kastva Vep-Sz-1519, Andrej Fabčinić sudac grada Kastua Vep-Sz-1520, Ivan Marolić v Kastve vice kapitan Vep-Sz-1521, na Reci i v Kastve dostojnoga kapitana Vep-Sz-1521, Žust Kuzmić od Kastva Vep-Sz-1521, Jakov Srakoperić

¹² Skupina *šč* u ovome primjeru mogla bi biti posljedica prepisivačeva pogrešna čitanja glagoljičkoga grafema *šta*, kojim se katkad bilježi i skupina *šč*, i glas *ć*, no bez uvida u izvornik ne možemo potvrditi tu pretpostavku.

od Kastva Vep-Sz-1521, Vep-Sz-1522, Jakov Srakoperić iz Kastva Vep-Sz-1521, vnuka bivšega Svetini od Kastva Vep-Sz-1521, Ivan Benčić od Kastva Vep-Sz-1522, kapitana v Rece i Kastve Vep-Sz-1522, Andrej Letiš s Kastva Vep-Sz-1527, sudci od Kastva Vep-Sz-1528, Vep-Sz-1529, Vep-Sz-1530, Vep-Sz-1532, na Rece i v Kastve vicekapitan Vep-Sz-1528, Vep-Sz-1532, Vep-Sz-1533, grada Reki i Kastva vicekapetan Vep-Sz-1529 (58), grada Reci i Kastva vicekapitan Vep-Sz-1529, v ime Vida Mekinića od Kastva Vep-Sz-1529, na Reci i v Kastve vicekapitan Vep-Sz-1530, putovanje od Kastva Vep-Sz-1530, Martin Pavlinić od Kastva Vep-Sz-1532, Ivan Fabijanić od Kastva Vep-Sz-1532, Blažem Snabrićem od Kastva Vep-Sz-1532, Paval Gabrić od Kastva Vep-Sz-1533, na Rece i v Kastve Vep-Sz-1534, Andrej Fabijanić od Kastva Vep-Sz-1534, Vep-Sz-1535, sudcem v Kastve Vep-Sz-1535, kapitana v Rece i v Kastve Vep-Sz-1535, kancelir v Kastve Vep-Sz-1535, Gašpara Zavidića s Kastva Vep-Sz-1536, kapitana na Reke, Cersata i Kastva Vep-Sz-1536, kapitana grada Rike Kastva Vep-Sz-1537, dva muža od sveta grada Kastva Vep-Sz-1537, sudac od Kastva Vep-Sz-1539, ki ju je nasal u Kastav Vep-Sz-1652, u Kastvu za pismo Vep-Sz-1652, Ivan Šterčaj od Kastva Vep-Sz-1654, Juraj Žust od Kastva Vep-Sz-1658, suprotiva Ogneju Širole od Kastva Vep-Sz-1660, sudci od Kastva Vep-Sz-1664; Urbana Puhara z Kastve priješe za kmeta Vep-Sz-1515, viteza v Kastvi Vep-Sz-1536

Klana

i to do Reke, Veprinca, Klane i Grobnika Moš-Z-RI 20r

Kotor

od strani Nikoli Mačića od Kotora Vep-Sz-1651 (102)

Kožljak

v Vekšestaně ali v Kožlacě Moš-Kož, meju Vekšestanom ali Kožljakom Moš-Kož, tovor vina s Kožljaka Moš-Kož, kapelan' [...] v Kožljaci Moš-1485, kako pride [...] v' Kožljak Moš-1485, spod Kožljaka Moš-1485

Kraj

rečene crikve svete Marije v Kraji Moš-1521, na kuntrade mošćeničkoj v Kraje Moš-1627b, na kuntrade mošćeničkoj Kraje, kade se zove v Lučice Moš-1667

Kranj

se je ajuštal z višnjum provincijum od Kranja Moš-Z-RI 12v, ka višnjoj provincije od Kranja Moš-Z-RI 12v, z višnjum provincijum od Kranja Moš-Z-RI 15v

Letaj*Matěj Hudonić z Letaja Moš-Kož***Lovran**

ovde v Lovrane Lov-Kv (23), rečenim popom od Lovrana Lov-Kv (27), v Svetoi Marie v Lovrane Lov-Kv (31), ka (j)e v Lovran poli hiše Kulčića Lov-Kv (37), v Lovran(u) poli hiše S(ve)toga Ivana Lov-Kv (37), v Lovrane poli Mikule Peričevića Lov-Kv (37), plován v Lovrane Lov-1420, ja, Anže v Lovrane Lov-1420, častni kapitul od Lovrana Lov-Kv-1466 (233), Martin', (zidar) z Lovrana Moš-1485, Martin z Lovrana Vep-Sz-1515 (50), preženta Mikulu Popičić z Lovrana Vep-Sz-1519 (52), Domin Mihovil z Lovrana Vep-Sz-1530 (88), Anton Gostić od Lovrana Vep-Sz-1533 (64), Ivan Kremac z Lovrana Vep-Sz-1537 (76), v Lovrane Lov-Kv-1538 (233), Lov-Kv-1612 (171), Jakov Polčić od Lovrana Vep-Sz-1540 (84), v grade Lovrane Lov-Kv-1550 (39), (49) /dvaput/, Lov-Kv-1550 (53), Lov-Kv-1550 (55), Lov-Kv-1553 (59), Lov-Kv-1558 (65), Lov-Kv-1559 (69), Lov-Kv-1559 (71), Lov-Kv-1560 (79), Lov-Kv-1561 (83), Lov-Kv-1565 (89), Lov-Kv-1597 (93), oba stanuća v Lovrane Lov-Kv-1550 (53), kancelar grada Lovrana Lov-Kv-1550 (53), plvan va to vreme v Lovrane Lov-Kv-1559 (73), na svedočanstvo Petar tu Tučić i Lovreč Belčić oba od Lovrana Lov-Kv-1559 (73), Marko Kremac nodar i kancelar grada Lovrana Lov-Kv-1559 (75), Lov-Kv-1560 (81), Lov-Kv-1565 (91), na svedočanstvo Juri Bakšan, Ivan Škvarić oba (o)d Lovrana Lov-Kv-156? (77), na svedočanstvo Juri Bakšan, Ivan Mateičić oba od Lovrana Lov-Kv-1560 (81), u grade Lovrane Lov-Kv-1564 (85), na svedočanstvo župan Anton Franulić i župan Mati Benković oba od Lovrana Lov-Kv-1564 (87), Bartol Franulić plvan Lovrane Lov-Kv-1565 (89), župan Petar Mrav i Blaž Lepković oba od Lovrana Lov-Kv-1565 (91), veršeno u grade Lovrane Lov-1583, pred gradom Lovranom Lov-1583, i ti redovnici v Lovrani Lov-1583, ki je ležeći v kunfine Lovrana Lov-1583, polovicu svoje hiše ležeće v Lovrane Lov-1583, pušća vsa i vsaka njegova blaga ležeća v grade Lovrane i vani Lovrana Lov-1583, Reče da mu je dužan Bakšan z Lovrana Lov-1583, pop Gašpar Bekarić, plován v Lovrane Lov-1583, pop Anton Mavrić, kancelir v Lovrane Lov-1583, U Lovrane 8. prvara 1584. Lov-1584, U grade Lovrane Lov-1584, vsi tri od Lovrana Lov-Kv-1597 (95), storeno v Lovrane Lov-Kv-1601 (97), Lov-Kv-1604 (103), Lov-Kv-1611 (109), budući župan Juraj Belinić, Andrej Polčić, Mikula Bosilčić vsi od Lovrana Lov-Kv-1601 (97), Anton Mavrić plován va to vreme v Lovrane Lov-Kv-1604 (109), Marko Bradičić i Gržan Mrak oba stanuća v Lovrane Lov-Kv-1611 (113), Marko Kremac nodar i kancelir grada Lovrana Lov-Kv-? (113), župan Belinić i Andrej Kurilić oba od Lovrana Lov-Kv-1606 (171), v mestu Lovranu Lov-Kv-1628 (241), pok(ojne)ga g(ospo)d(i)na Matija Dišića od Lovrana Vep-Sz-1651 (103), u Lovran hodil Vep-Sz-1651 (103), na Matiju

Cipetiću od Lovrana Vep-Sz-1655 (118), ko je on bil učinil za Matija Raičića Matiju Šklamriću od Lovrana Vep-Sz-1658 (125), esam bil u Lovranu Vep-Sz-1662 (136), Matej Mrak od Lovrana Vep-Sz-1662 (137), g(ospo)-d(i)nu plovanu u Lovranu Vep-Sz-1662 (137)

Lupoglav

zet po imeni Srbeda z Lupoglava Vep-Sz-1512 (89), Benko Vlah od Lupoglava Vep-Sz-1521 (54), Benko Blah od Lupoglava Vep-Sz-1521 (54), Benku Vlahu od Lupoglava Vep-Sz-1521 (54), ja Orban Trbe z Lupoglava Vep-Sz-1530 (87), od strani vdovice Marni od Lupoglava / Bresta Vep-Sz-1535 (72)

Ljubljana

naš ferbeltar u Ljubljani Vep-Sz-1655 (117)

Matoli [Matulji?]

nikoga dolca u Matoli Vep-Sz-1659 (129)

Mošćenice

i tako je meju Mošćenicami Moš-Kož, na čestě ka gre v Istru od Mošćenic Moš-Kož, od strani Mošćenic Moš-Kož, prnesoše tovor kruha z Mošćenic Moš-Kož, v gradi v Mošćenicah Moš-1521, Ivanu Jurjetiću z Mošćenic¹³ Vep-Sz-1528 (89), Ivan Jurjetić iz Mošćenic Vep-Sz-1528 (89), Juraj Brleja od Mošćenic Vep-Sz-1532 (63), meju Markom Feraru iz Mošćenic Vep-Sz-1536 (74), pred gradom Mošćenicami Moš-1564, v gradu Mošćenicah Moš-1571, grada Mošćenic Moš-1571, Moš-1621b, Moš-1622b, kapitan v Kastve, Veprinca i Mošćenic Vep-Sz-1594, v grade Mošćenicah Moš-1620, Moš-1622b, Moš-1623b, Moš-1638b, Moš-1639, Moš-1641, Moš-1627a, Moš-1629, Moš-1632, Moš-1635a, Moš-1650, v grade v Mošćenicah Moš-1635b, po zakonu grada Mošćenic Moš-1621b, Moš-1635b, Moš-1641, Moš-1667, v Mošćenicah Moš-1621b, Moš-1623a, Moš-1638c, od Mošćenic Moš-1622b, Moš-1624, Moš-1627a, u Mošćenicah Moš-1622b, u grade Mošćenicah Moš-1624, pred gradom Mošćenicami Moš-1651, tako smo vazeli v Kastve i Mošćenicah Vep-Z 3r, Ovo su knjige od zakona kaštela Mošćenic Moš-Z-RI 1r, videt i razvidet (vsi zakoni) (Mošćenic Moš-Z-RI 1r,¹⁴ i kopi žgat, kako (kmeti) (Kastva), Mošćenic i Veprinca Moš-Z-RI 1v,¹⁵ ovi zdola pisani statut od grada Mošćenic Moš-Z-RI 2v, pisane peni po za-

¹³ U ovome i sljedećem primjeru toponim je ovjeren u liku sa skupinom šč umjesto šć, no to smatramo prepisivačevom pogreškom, stoga taj lik ne izdvajamo posebno.

¹⁴ U zagrebačkome prijepisu *Mošćeničkoga statuta* iz 17. stoljeća na ovome mjestu piše *videt naši zakoni od Mošćenic* (Margetić 2006: 157).

¹⁵ U zagrebačkome prijepisu *Mošćeničkoga statuta* iz 17. stoljeća na ovome mjestu piše *i kopi žgat kako je užanca Veprinac i Kastav* (Margetić 2006: 158).

konu od Mošćenic Moš-Z-RI 2v, va staren zakone od Mošćenic Moš-Z-RI 3r, Pritvrđil je pred Mošćenicami Moš-Z-RI 3r, pred Mošćenicami Moš-Z-RI 5r, z ostalimi starejemi od Mošćenic Moš-Z-RI 6r, od ove kapitanije od Kastva, Mošćenic i Veprinca Moš-Z-RI 6v, va to vreme plovana Mošćenic od ove kapitanije od Kastva, Mošćenic i Veprinca Moš-Z-RI 7r, V Mošćenicah va kaštelu gospodskem Moš-Z-RI 9r, zapovedi županom, sucem i kmetom od Mošćenic Moš-Z-RI 10r, župani i suci ordinariji od Mošćenic Moš-Z-RI 10r, vnutra grade od Mošćenic Moš-Z-RI 10r, oni od Mošćenic sto i dvajset i pet Moš-Z-RI 11v, tako i oni od Mošćenic i Veprinca Moš-Z-RI 12v, oni od Mošćenic sto i dvajset i pet rajnič Moš-Z-RI 12v, Komun od Mošćenic oće imat svoj sud Moš-Z-RI 13v, Dan nedeljni pred Mošćenicami Moš-Z-RI 14r, kako takajše običutuju komun Mošćenic Moš-Z-RI 15v, kako i oni od Mošćenic i Veprinca Moš-Z-RI 16r, oni od Mošćenic 125 Moš-Z-RI 16r, pred prečasnem gospodinom [...] jurdicentom od Kastva, Veprinca, Mošćenic i Podbrega Moš-Z-RI 20v, brat Bradičić od Mošćenic Vep-Sz-1654 (112), Franko Moreli kapitan Veprinca, Mošćenic Vep-Sz-1660 (131)

Oprič / Oprič [Oprič]

nerez v Opriće poli vinograd(a) Lov-Kv (25), ošće adan(!) kus vinograda v Opriće Lov-Kv (27), na dolčić ki je v Opriće Lov-Kv (33), pušća kapitulu lovranskomu svoj vinograd v Opriće Lov-1583

Pazin

agrivanje nekoga Porniša v Pazine Vep-Sz-1522 (55), Ambroža fakina v Pazine Vep-Sz-1522 (55), v Pazine obdržal Vep-Sz-1532 (62), gospodina propsta s Pazina Lov-1583

Plomin

robu ku je nesla sobu v Plomin Brs-1588, za Ivana Krševanića od Plomina Brs-1615

Podbreg

pred prečasnem gospodinom [...] jurdicentom od Kastva, Veprinca, Mošćenic i Podbrega Moš-Z-RI 20v

Poljane

ka ležita u Polanah¹⁶ Vep-Sz-1530 (84), ko blago leži v Poljanah Vep-Sz-1538 (78), u Polaneh¹⁷ u seleh Žiganta Vep-Sz-1662 (138), na lice ze-

¹⁶ U Margetića (1997) napisano malim početnim slovom.

¹⁷ U Margetića (1997) napisano malim početnim slovom.

mlje u Polane Vep-Sz-1662 (138), dvim vnukom pustila u Polaneh Vep-Sz-1663 (138)

Prem

markar od Prema Vep-Sz-1651 (104), Ivana Valenčića od Prema Vep-Sz-1651 (104)

Rantul

od strani Anža Potreta iz Rantula Vep-Sz-1533 (63)

Reka / Rika [Rijeka]

to plaća Peškić z Reke Lov-Kv (29), dostojna kapitana na Reci v Kastvi Vep-Sz-1505, sudac Juraj z Reki Vep-Sz-1518, Gašpar Bekarić na Rece i v Kastve Vep-Sz-1518, Juraj Ivančić odi Reki Vep-Sz-1518, Mateju Peršića od Reki Vep-Sz-1518, g(ospo)din Bekarić va Reki i Kastve Vep-Sz-1519, na Reci i v Kastve dostojnoga kapitana Vep-Sz-1521, kapitana v Rece i Kastve Vep-Sz-1552, na Rece i v Kastve vicekapitan Vep-Sz-1528, Vep-Sz-1532, Vep-Sz-1533, grada Reki i Kastva vicekapetan Vep-Sz-1529, na Reci i v Kastve vicekapitan Vep-Sz-1530, na Rece i v Kastve Vep-Sz-1534, hodi na Reku Vep-Sz-1534, kapitana v Rece i v Kastve Vep-Sz-1535, kapitana na Reke, Cersata i Kastva Vep-Sz-1536, stanući na Reki Vep-Sz-1537, kuma Katarina Milošćevica od Reki Lov-Kv-1623 (269), kuma Mare Dešica sudije Milčićeve od Reke Lov-Kv-1624 (277), ni iskat govorca z Reki Moš-Z-RI 4v, otac rektur od Reki Moš-Z-RI 12v, be pogodba meju njimi učinjena i meju gradom od Reke Moš-Z-RI 19v, i to do Reke, Veprinca, Klane i Grobnika Moš-Z-RI 20r, za arbit storen u Reki Vep-Sz-1651, Antonu Mulčiću od Reke Vep-Sz-1659; fra Anton Jantović z Rike Lov-1583 84, kapitana grada Rike Kastva Veprinca Vep-Sz-1537, bil nakrcal u brod svoga gnoja u Riki Vep-Sz-1648, Marka Šuperine od Rike Vep-Sz-1649, u Riki Vep-Sz-1651, Vep-Sz-1654, Jvanu Kolubinu od Rike Vep-Sz-1654, meštar Marko od Rike Vep-Sz-1654, Mikule Peršića od Rike Vep-Sz-1654, Medica z Rike Vep-Sz-1662, g(ospo)d(i)na Korva od Rike Vep-Sz-1664

Rim

otějući pojti na dobar put v Rim Moš-1521

Roč

da poide š nim v Roč Vep-Sz-1528 (90), kako su iskali v Roči Vep-Sz-1528 (90), Petar Panjan iz Roča Vep-Sz-1528 (90)

Senj

pop Mihovil Kizić iz Sena Vep-Sz-1534 (67), po ruke kancelira komunsko-ga mesta Sena Vep-Sz-1535 (70)

Sveti Ivanac [Sutivanac / Sveti Ivanac nad Rašom]

Marko Mimušić od s(ve)t(o)ga Jvanca Vep-Sz-1655 (119), od sudac od St. Ivanca Vep-Sz-1655 (119), esam b[i]l pol Toške sv. Ivancu Vep-Sz-1658 (125–126), esmo prišli k Toški St. Jvanac Vep-Sz-1658 (126)

Sveti Petar [mošćenički¹⁸]

u Drazi Sv. Petra Moš-1454, v Drazê u S(ve)toga Petra, kadê se dê Brćnica Moš-1471

Sveti Petar [veprinački¹⁹]

ako bismo po kapitana poslali o sanme S(ve)toga²⁰ (Pe)tra na Učke Vep-Z 1v, u dneħ pasanih šla put maši S(ve)tu²¹ Petru Vep-Sz-1652 (108)

Šušnjevia

Ivan Banović od Šušnjevia Moš-1639

Tersat / Trsat / Cersat

tilo njegovo se ima pokopati na Tersati Lov-1583, ne bi tilo njegovo moglo se pokopati na Tersati Lov-1583, rećeni otci fratri na Tersati Lov-1583, rećenim otcem fratrom na Tersat Lov-1583, pušća otcem fratrom s Tersata Lov-1583, gospoda otci fratri s Tersata Lov-1583, pred gospodinom Brnardom, miništrom kloštra na Tersati Lov-1584, imaju od toga davat [...] vsako leto na Tersat Brs-1586, pušćam od toga vsako leto na Tersat 2 kvarti ulja Brs-1586; za špendie na Trsatu Vep-Sz-1651 (103); kapitana na Reke, Cersata i Kastva Vep-Sz-1536 (76)

Trēbišća [Trebišća]

malin va Trēbišćeh Moš-1521

¹⁸ Izvjesno je da je riječ o Svetome Petru, naselju grupiranu uz istoimenu crkvu u današnjoj Mošćeničkoj Dragi.

¹⁹ Izvjesno je da je riječ o Svetome Petru, naselju grupiranu uz istoimenu crkvu u današnjim Poljanama kraj Veprinca.

²⁰ U Kuzmića (2007) napisano malim početnim slovom.

²¹ U Margetića (1997) napisano malim početnim slovom. Iako u ovome primjeru nije izvjesno je li riječ o crkvi ili mjestu, opredijelili smo se za drugo tumačenje.

Turn [Turanj?]

g(ospo)d(i)na Anža iz Turna Vep-Sz-1504 (45), g(ospo)dina Anža s Turna Vep-Sz-1505 (46)

Vedež

na zemljah Vedeža Vep-Sz-1532 (62), biše dal svoj Vedež za pen Vep-Sz-1534 (67), postavi ta Vedež na kant Vep-Sz-1534 (68), po kantu toga Vedeža Vep-Sz-1534 (68), v poses toga Vedeža Vep-Sz-1534 (68), poštimat toga Vedeža Vep-Sz-1534 (68), edan del toga Vedeža²² Vep-Sz-1534 (68), nike zemle nad Vedež u Lužine i na Kringu Vep-Sz-1652 (109), prišli i nad ta Vedež Vep-Sz-1652 (109), videli u Vedežu na lice zemlje Vep-Sz-1658 (126)

Vekšestan

v Vekšestaně ali v Kožlacě Moš-Kož, meju Vekšestanom ali Kožljakom Moš-Kož

Veprinac / Veprini grad

va grade Veprince Vep-Sz-1500, grada Veprinca Vep-Sz-1500, Vep-Sz-1503, Vep-Sz-1507, Vep-Sz-1528, onde sedeći p[očtovani] i razumni muži, župani i starci rečen[oga kaštela] Veprinca Vep-Z-[1501]²³ 1r, jesu vazda bili držani v tom poštovanim gradom Veprinci Vep-Z-[1501] 1r, na Veprince Vep-Sz-1505, Vep-Sz-1518, Vep-Sz-1519, Vep-Sz-1528, Vep-Sz-1532, Vep-Sz-1533, Vep-Sz-1534, Vep-Sz-1535, Vep-Sz-1538, Vep-Sz-1539, Vep-Sz-1651, Toga leta su n.ih... [muži na] Veprince ki pamećahu let 100 Vep-Z 1v, Zakon je da ovde Veprince moremo za vsaku reč pravdu sudit Vep-Z 3r, v tom počtovanom gradu Veprinci Vep-Sz-1507, va Veprince Vep-Sz-1508, Vep-Sz-1518, Vep-Sz-1528, Vep-Sz-1529, Vep-Sz-1530, Vep-Sz-1532, Vep-Sz-1533, Vep-Sz-1534, Vep-Sz-1535, Vep-Sz-1541, kaštela Veprinca Vep-Sz-1518, Vep-Sz-1522, Vep-Sz-1528, Vep-Sz-1651, Vep-Sz-1655, Vep-Sz-1656, Vep-Sz-1657, Vep-Sz-1662, Vep-Sz-1663, na Veprinci Vep-Sz-1519, Vep-Sz-1528, Vep-Sz-1535, v Veprinci Vep-Sz-1520, v grade Veprince Vep-Sz-1521, Vep-Sz-1527, v kaštele Veprince Vep-Sz-1528, Vep-Sz-1529, Vep-Sz-1532, v tom kaštele Veprince Vep-Sz-1528, pod ložu Veprinca kaštela Vep-Sz-1529, pod Veprincem Vep-Sz-1529, hišu svoju ležeću va Veprincu Vep-Sz-1532, pod Veprinac Vep-Sz-1532, v gradu Veprince Vep-Sz-1529, Vep-Sz-1530, Vep-Sz-1533, Vep-Sz-1534, Vep-Sz-1535, u gradu Veprince Vep-Sz-1530, u grade Veprince Vep-Sz-1534, po zakoni Veprinca Vep-Sz-1534, toga Veprin-

²² U Margetića (1997) napisano malim početnim slovom.

²³ Za ova dva prva spomena u *Veprinačkome zakonu* izrijekom stoji da su upisi iz 1501. pa smo tako i naznačili u uglatim zagradama.

ca Vep-Sz-1534, Vep-Sz-1539, z grada Veprinca Vep-Sz-1534, kapitana grada Rike Kastva Veprinca Vep-Sz-1537, kaštela Veprinca Vep-Sz-1537, Vep-Sz-1540, Vep-Sz-1541, Vep-Sz-1542, mesta Veprinca Vep-Sz-1539, Matej Holebić od Veprinca Moš-1571, Ivan Štanger z Veprinca Lov-1583, kapitan v Kastve, Veprinca i Mošćenic Vep-Sz-1594, Vep-Sz-1659, zručije Martinu Mariću od Veprinca Lov-Kv-1601 (97), u kaštelu Veprincu Vep-Sz-1611, Vep-Sz-1648–1665, 1669, i kopi žgat, kako (kmeti) (Kastva), Mošćenic i Veprinca Moš-Z-RI 1v,²⁴ od ove kapitanije od Kastva, Mošćenic i Veprinca Moš-Z-RI 6v, tako i oni od Mošćenic i Veprinca Moš-Z-RI 12v, oni od Veprinca drugih sto i dvajset i pet Moš-Z-RI 12v, kako i oni od Mošćenic i Veprinca Moš-Z-RI 16r, oni od Mošćenic 125 Moš-Z-RI 16r, i to do Reke, Veprinca, Klane i Grobnika Moš-Z-RI 20r, pred prečasnem gospodinom [...] juridicentom od Kastva, Veprinca, Mošćenic i Podbrega Moš-Z-RI 20v, u kaštelu Veprince Vep-Sz-1649, u kaštele Veprincu Vep-Sz-1659, u kaštelu Veprinac Vep-Sz-1651, u Veprincu Vep-Sz-1654, Vep-Sz-1660, Vep-Sz-1662, Vep-Sz-1663, pred Veprincem u stolu pravdenom Vep-Sz-1655, pred kaštelom Veprincem Vep-Sz-1656, u Veprinac Vep-Sz-1660, v kaštelu Veprincu Vep-Sz-1660, Vep-Sz-1661, va Veprincu Vep-Sz-1667; v Veprini grade Vep-Sz-1504

Vetva

žena Stepana Kranca od Vetvi z Labinšćini Brs-1575

Visoče / Visoče Sela [Visoče]

kako kupi Valentin, sin Ivana Kikabonića, selo na Visočah Lov-1454, na kuntra[d]e mošćeničkoj se zove na Visočah Seleh Moš-1638a

Volosko

za Matija Raičića od Voloskoga Vep-Sz-1651 (102), ali bi oteli dacari na Voloskom Vep-Sz-1658 (125)

Zadar

hodeći ovu zimu pasanu put od Zadra Vep-Sz-1651 (103)

Zagore

pušćam ča su Zagore Brs-1586

²⁴ U zagrebačkome prijepisu Mošćeničkoga statuta iz 17. stoljeća na ovome mjestu piše *i kopi žgat kako je užanca Veprinac i Kastav* (Margetić 2006: 158).

3.3. Imena dijelova naseljenih mjesta

Bahova

(j)edna ograda v Bahove poli put Lov-Kv (35), ka ograda leži na kunfine lovranskom v Bahove Lov-Kv-1553 (57), prvi vinograd v Bahove poli Zidanac drugi na Vruceh poli more v braidi pred Gradom Lov-Kv-1558 (67), I svoje uliki v Bahove Lov-1583

Brendič [Brindič]

na kostaneve ko (j)e na Brendiče Lov-Kv (37), na kunfine lovranskom v Brendiče nad Mihovač kalac z ostalemi kunfini Lov-Kv-1550 (53)

Grad [Stari grad]

su vinograda .B. (2) Na Vruceh i vrt pod Gradom Lov-Kv (33), ošće je .A. (1) vrt pred Gradom Lov-Kv (35), prvi vinograd v Bahove poli Zidanac drugi na Vruceh poli more v braidi pred Gradom Lov-Kv-1558 (67), na cimiteru pred Gradom Lov-Kv-1597 (93), odkupi ulike (v) vrteh za Gradom Lov-Kv-1606 (169)

Lučica

na kuntrade mošćeničkoj Kraje, kade se zove v Lučice Moš-1667

Mulić

da gredu s tim brodom u Iku, a oni jesu šli u Mulić i onde jesu brod razbili i gnoja čuda šlo za ništar Vep-Sz-1648 (96)

Nerezine

v Nerezinah²⁵ poli Jame Lov-Kv-1595 (241)

Peharova / Peharovo

greduć na Peharovo Lov-Kv-1595 (241), v kuntrade Peharove kunfina s posesom eredi pokoinoga Frana Skočanića Lov-Kv-1601 (99), v pristojanjeh lovranskeh poli Peharove Lov-Kv-1604 (106)

Zahej [Zaheji]

i k tomu dolčić poli Zaheja Lov-Kv-1595 (241)

²⁵ U Viškanića (2002) napisano malim početnim slovom.

3.4. Imena brda, uzvisina, planina, gora i vrhova

Balin

da nima arbadija past niže Balini, kako zaseže Veli verh²⁶, i prek Dragi, kako do Sedla Moš-Z-RI 5v, poli komun'ski vinograd', a z d'ruge strani je sad' Balin Moš-1471²⁷

Breg

vert ki je na Brege iza grad(a) Brs-1586

Ključac [Kučac]

Deveto zlameně je od Jazvinca pod Petrču jamu na Klčac ki je najviši Moš-Kož, Deseto zlameně je od Klčca na stenu pod stenice Moš-Kož

Kringa

nike zemle nad Vedež u Lužine i na Kringu Vep-Sz-1652 (109)

Panjak

v nega vertu na Panke²⁸ Vep-Sz-1659 (128)

Pečnik / Pečnički vrh / Pečeno brdo²⁹

selo v doleh za Pečnik v Prebiniže na kontrade veprinačkoj Vep-Sz-1508 (49); ležeće pod Prečnikom Vep-Sz-1518 (51); te zemlje leže za vrh Pečnički Vep-Sz-1535 (68); ta isti dolac za Pečeno brdo³⁰ Vep-Sz-1518 (50), ki dolac est za Pečeno brdo Vep-Sz-1537 (77)

Prodolac [Prodol]

i od Jesenka stranu na vrh, na Prodolac, i ondě je gromača Moš-Kož

Sedlo

i prek Dragi, kako do Sedla Moš-Z-RI 5v

²⁶ U Margetićeđu prijepisu *Veli Verh*.

²⁷ „Danas povrh opatije brijeg Balina, a jedan kmet pod Sv. Petra nosi i danas ime Balina.” (Bratulić 2017: 202)

²⁸ U Margetićeđu prijepisu *Na Panke*.

²⁹ Sve navedene likove donosimo jedan iza drugoga jer se, po našem mišljenju, svi odnose na istu uzvisinu – današnji *Pečnik*. Likove *Prečnik* i *Pečeno brdo* smatramo pogreškama, koje su mogle nastati na bilo kojoj razini prepisivanja izvornika.

³⁰ U Margetićeđu prijepisu sastavljeno: *Pečeno brdo*.

Šumber

za neko blago ko je imel [...] na Šumbere Moš-1651

Učka

*ako bismo po kapitana poslali o sanme S(ve)toga³¹ (Pe)tra na Učke Vep-Z
1v*

Veli verh

*past niže Balini, kako zaseže Veli verh³², i prek Dragi, kako do Sedla Moš-
Z-RI 5v*

Žestil [Šestil]

Pušćam [...] nivicu na Žestile Brs-1586

3.5. Imena njiva, pašnjaka, vrtova, vinograda i polja

Banovčina

zemlje ča est selo i vinogradi ča se imenuje Banovčina Vep-Sz-1539 (81)

Baždac

jedan kus uljik, ke su ovde, kade se zove „v Baždace” Moš-1623b

Draga Bakšana

pušća [...] svoje kostanjeve nad Dragu Bakšana Lov-1583

Gorenji vinograd

*dasmo g(ospo)d(i)nu pre Antonu plovanu dolčić Kremcev i vinograd Kri-
ževski ki je pole rečenoga dolca ki se zove goreni vinograd Lov-Kv-1595
(239)*

Gradinovo / Gradinova (?)

*ednu bared z ulikami ka leži na kunfini župana Brnca vinograda v Gradi-
nove Vep-Sz-1539 (82)*

Kobićica

dva svoja vlašća grma, kade se zove „v Kobićice” Moš-1635a

³¹ U Kuzmića (2007) napisano malim početnim slovom.

³² U Margetićevu prijepisu *Veli Verh*.

Komunščak

daroval jedan svoj vinograd ki se zove Komunščak Lov-1583

Kremcev dolčić

dasma g(ospo)d(i)nu pre Antonu plovanu dolčić Kremcev i vinograd Križevski Lov-Kv-1595 (239)

Na starem sele

dareva mu brajdi ki se zovu „Na starem sele” Moš-1621a

Nad pržun

jedan svoj vlašći kus zemlje, kade se zove „Nad pržun” Moš-1635b

Ograda

puščam v Ograde doleni kraj Ogradi Brs-1586, ča je v Ograde to puščam Brs-1588

Slatina

lesa od svoje sorti na Slatine Vep-Sz-1529 (59), Valentin Grčić na Slatine Vep-Sz-1529 (59), Juraj Kovačić na Slatine Vep-Sz-1529 (59), zaradi nikoga vinograda na Slatini Vep-Sz-1649 (100), drugo pismo od te Slatine Vep-Sz-1649 (100), šli nega ulike trgat na Slatinu Vep-Sz-1662 (135)

Šafan

ki se dolac zove Šafan poli zemlje svetoga Marka niže puta komunškoga Vep-Sz-1519 (53)

Šapca / Šapča

senokoša ležeća v Šapceh Vep-Sz-1530 (60), za ednu senokošu ležeću v Šapceh Vep-Sz-1535 (70); ka senokoša jest ležeća na Šapceh Vep-Sz-1532 (62)

Škabča draga

radi nikih ulik ke su u ovom konfinu, zove se „Škabča draga” Vep-Sz-1662 (136), u ovom konfinu u Škabčoj dragi Vep-Sz-1662 (137)

V doleh

ka zemlja je na kuntrade moščeničkoj, kade se zove „V doleh” Moš-1638b

Vinograd Križevski

dasma g(ospo)d(i)nu pre Antonu plovanu dolčić Kremcev i vinograd Križevski Lov-Kv-1595 (239)

V loze

jedan nje vlašći poses, kader se zove „v loze” Moš-1634

Za Grižicu

plaća desetinu na tu nivu Za Grižicu Vep-Sz-1539 (79)

3.6. Imena vodnih referenata

Beldon buč³³

na lice zemalj Gergura Tancabela, kade se zove Beldon buč Vep-1607

Jazvinac

Osmo zlameně je od kalića Jazvinac Moš-Kož, Osmo zlameně je od kalića Jazvinac Moš-Kož, Deveto zlameně je od Jazvinca pod Petrču jamu na Klčac ki je najviši Moš-Kož

Lokva [lovranska]

crekva Sveti Križ na Lokve Lov-Kv 4r (33)

Lokva [veprinačka]

on dolac nad Lokvu Vep-Sz-1659 (128), edan dolac [...] nad Lokvu Vep-Sz-1659 (128), edan dolac nad Lokvu Vep-Sz-1659 (129), edan dolac [...] pod Lokvu Vep-Sz-1659 (129), dolac poli Lokvi Vep-Sz-1659 (129), dolac nad Lokvu Vep-Sz-1659 (129)

Mihovač kalac

na kunfine lovranskom v Brendiče nad Mihovač kalac z ostalemi kunfini Lov-Kv-1550 (53)

Potoki³⁴

(j)edan vinograd v drage med meje kapitulske poli Potok Lov-Kv (33)

Potok studenski

jedinanadeste zamer ravno do potoka studenskoga Moš-Kož

³³ U Strohalovoj transkripciji Beldon-Buč (1911: 23).

³⁴ Viškanić navodi *Potok* kao danas ovjeren toponim, navodeći da je riječ o potoku Banjini (2002: 325).

Točila

za dolce ke leže pod Točila Vep-Sz-1537 (77), za dolce ke se zovu Orbani dolci ča jest ležeće pod Točila Vep-Sz-1552 (55)

V lěpom cerě

Sedmo zlameně je od Prohodca i Zalih dražic kalić V lěpom cerě Moš-Kož

Vruci (Vruci gorenji, Vruci dolenji)³⁵

i pod tu crekvu [Sv. Križ na Lokve] su vinograda .B. (2) na Vruceh i vrt pod Gradom Lov-Kv (33), vinograd S(veto)ga Križa na Vrutceh gorenih i dolenjih Lov-Kv-1549 (43)

Vruci poli mora³⁶

prvi vinograd v Bahove poli Zidanac drugi na Vruceh poli more v braidi pred Gradom Lov-Kv-1558 (67)

Za Lokvu

dolac Dobrišinu i Za Lokvu Vep-Sz-1535 (71)

3.7. Ostali toponimi

Badrivac³⁷

.B.(2) kostana na Dobreče na Badrivče Lov-Kv 4v (35)

Baničino

edno selo ča se zove Baničino Vep-Sz-1533 (64)

Bok / Boki

ke zemle leže zdola Starca a to v Boku Vep-Sz-1541 (83), suprotiva posesu ki se zove Bok Vep-Sz-1651 (106), ki uživaju ta rečeni Bok Vep-Sz-1651 (106), rečeno blago od toga Boka uživa Vep-Sz-1651 (106), edan kus blaga u tom konfinu, zove se Bok Vep-Sz-1664 (140), da ta Bok je nega pok(ojno)-ga Vep-Sz-1664 (140); ki su bili skopani v Bokih Vep-Sz-1658 (124)

Brńnica³⁸

v Drazě u S(ve)toga Petra, kadě se dē Brńnica Moš-1471

³⁵ Viškanić navodi toponime *Vruci dolenji* i *Vruci gorenji* (2002: 325).

³⁶ Viškanić ga ovako navodi kao danas ovjeren toponim (2002: 325).

³⁷ Viškanić navodi *Badrivci* kao danas ovjeren toponim (2002: 324).

³⁸ „Danas Brńnica kod crkve Sv. Petra, komad zemljišta circa 30 m ograđen gromačom.” (Bratulić 2017: 202, bilj. 5)

Brigoviščina

bil segoral na posesi ki se zove Brigoviščina Vep-Sz-1664 (140)

Budešin dol

kade se gre v Budešin dol Vep-Sz-1505 (46)

Čisto / Čista

da bi mu dali vrt na Čiste ki rečeni vrt pusti pokoini župan Lov-Kv-1550 (47), na kunfine lovranskom poli Čista poli put komunski i poli vrta S(ve)toga Šebestijana Lov-Kv-1553 (59), (j)edan vrt ki (j)e crekve S(ve)toga Šebestijana nad Čiste poli vrta S(ve)toga Jurja Lov-Kv-1559 (71); ošće je na Čisteh .A. (1) vrt, kade je beliga Lov-Kv (33), ošće je .A. (1) vrt na Čisteh kapitulski Lov-Kv (35), daše popu Mikuli Dižiću vert ki (j)e na Čisteh ki (j)e otac toga popa Mikuli pustil kapitulov Lov-Kv-1559 (69), ki vert leži na kunfine lovranskom nad Čisteh poli verta popovskoga i poli verta Hatežić i Pamina zeta Grgura Lov-Kv-1560 (79)

Ćurlinovac

zgora puta ki se zove Ćurlinovac Lov-1583

Damavišće / Dovavišće (?)

ke uliki esu na Damavišće Vep-Sz-1529 (88), u ulikah Štenbrga na Dovavišće Vep-Sz-1649 (98)

Dobrišina

dolac Dobrišinu i Za Lokvu Vep-Sz-1535 (71)

Doli

nivu ka e v Doleh Vep-Sz-1529 (88), i da mu pen v Doleh Vep-Sz-1529 (89)

Domavić

zaradi nih posesa zove se Domavić Vep-Sz-1654 (115)

Draga

i prek Dragi, kako do Sedla Moš-Z-RI 5v

Gladovo

poli vinograd S(ve)toga Martina nad Gladovo Lov-Kv (33)

Gorenja draga

ošće je (j)edno selo v drage Gorenoi ko se zove Lesišće Lov-Kv (35)

Gorenja vrata

negovimi brajdami na vratih Gorenih Lov-Kv-1595 (241)

Ička draga

kupil edne ulike v Ičkoj dragi Vep-Sz-1651 (105), da mu je pasal na Jurjevu v Ičkoj dragi Vep-Sz-1657 (124)

Jama

v Nerezinah³⁹ poli Jame Lov-Kv-1595 (241)

Javor

srěd ně seni, kadě se dě „u Javora” Moš-Kož, Četvrto zlameně je od Javora dragu na Škalnicu Moš-Kož

Jesenak

na cěstě ka gre v Istru od Mošćenic, i tu se govori „Jesenak” Moš-Kož, i od Jesenka stranu na vrh, na Prodolac, i ondě je gromača Moš-Kož

Kamik

je (j)edna ograda nad Kamik Lov-Kv (35), pre Marku ograda poli Kamika Lov-Kv-1595 (241)

Košći dolci

ležeće poli Košćeh dolac Vep-Sz-1532 (63)

Lazac

pušćam Martini mojej nevestě Lazac Moš-1521

Lesišće [Lesišće]

ošće je (j)edno selo v drage Gorenoi ko se zove Lesišće Lov-Kv (35)

Lokvički dolci

za neke zemle ke leže po Lokvički dolci Vep-Sz-1542 (84)

Lužac

v Lušće poli kostaneva Svetoga Jurja Lov-Kv 4v (35), na kunfine lovranskom v Lužće poli kostaneva S(ve)toga Jurja Lov-Kv-1548 (35), plati Fran Čelan livel od Lušca za to leto Lov-Kv-1566 (163)

³⁹ U Viškanića (2002) napisano malim početnim slovom.

Lužina

nike zemle nad Vedež u Lužine i na Kringu Vep-Sz-1652 (109)

Mankova peć (?)

ki leži po od mankou peć Vep-Sz-1552 (55)

Merzli dol [Mrzli dol]

da ga porene u Merzli dol Vep-Sz-1651 (105)

Mulica

vrhu onoga puta ki je na Mulici Vep-Sz-1654 (113)

Na Dragu

veće maše kie su nadložene Na Dragu Vep-Sz-1654 (114)

Nad Koru

ki mi leži poli kostaneva ki je Nad Koru Vep-Sz-1539 (83)

Na Žanove

ka ograda leži na kunfine lovranskom v Bahove kade se zove Na Žanove ku nam je dal Lov-Kv-1553 (57)

Na placeh⁴⁰

Ka zamla ji(!) na kundrade(!) mošćenickoj kade se zove v Na placeh Moš-1641

Nerez

izneti ednu zemlju ča se zove Nerez Vep-Sz-1534 (66)

Opor

ča est nad dolac Opor Vep-Sz-1535 (72)

Orbani dolci / Orbini dolci

za dolce ke se zovu Orbani dolci ča jest ležeće pod Točila Vep-Sz-1552 (55); za Orbine dolce Vep-Sz-1534 (59)

⁴⁰ Smatrajući da je u bilježenju ovoga toponima došlo do pogreške zbog automatizma (konstrukcija v + toponim), uzimamo ovaj lik kao kanonski. U Strohalovu čitanju „V naplaceh” (1926: 191), a u čitanju Požar v naplaceh(!) (2017: 47).

Peščina [Peščina]

ča doli pristoji do mirine Peščini Vep-Sz-1542 (84)

Peščina

gredući na Peščinu Lov-Kv-1595 (241)

Petrča jama

Deveto zlameně je od Jazvinca pod Petrču jamu na Klčac ki je najviši Moš-Kož

Plokata

ležeće v konfine Veprinca kadi se zove Plokata Vep-Sz-1535 (71)

Plonata⁴¹

jedan dolac ki uderži i jest ležeći na Plonate (i) Poličeve Vep-Sz-1521 (33)

Podminak

ednu uliku ko leži Podminka najzdola Vep-Sz-1541 (91)

Poličeva

jedan dolac ki uderži i jest ležeći na Plonate (i) Poličeve Vep-Sz-1521 (33)

Prebiniž

selo v doleh za Pečnik v Prebiniže na kontrade veprinačkoj Vep-Sz-1508 (49)

Prohodac

Šest zlameně je od cera i gromače na Prohodac v Zale dražice Moš-Kož, Sedmo zlameně je od Prohodca i Zalih dražic kalic V lěpom cerě Moš-Kož

Radono dolac [Radonov dolac?]

ke se udrže pod Radono dolac Vep-Sz-1540 (90)

Rov

do Ivana Šepića kuće v Rove Moš-Z-RI 6r

Rupa

najprvo zgora Rupe Vep-Sz-1647 (95), od te Rupi zgora pred kuću Vep-Sz-1647 (95), zdola stancij tih Molići Nad Rupu Vep-Sz-1649 (99)

⁴¹ U potvrđama *Plokata* i *Plonata* mogla bi biti riječ o istome toponimu.

Starac

ke zemle leže zdola Starca a to v Boku Vep-Sz-1541 (83)

Šimunetovo

da mu je pasal na Vazam pod Šimunetovo Vep-Sz-1657

Škalnica

Četvrto zlameně je od Javora dragu na Škalnicu Moš-Kož, Peto zlameně je od Škalnice na cer Moš-Kož

Škurovo

da se ima brigaća odbit poli Škurovo Vep-Sz-1654 (114)

Tkalačko

Najpervo Tkalačko vse poli Zidanac i Žimač Lov-1420

Veli dol

ča imam na Velem dole Brs-1586

V hraste

polovicu svoga, kade se zove „V hraste” Moš-1650

V mejah

v nekoj barede kade se zove V mejah Vep-Sz-1529 (59), ke oškorušve leže V⁴² mejah poli polja Vep-Sz-1540 (84)

Vlaka

naidoh ovdi na Vlaci Vep-Sz-1534 (67)

Vodni dol

više Vodnoga⁴³ dola Vep-Sz-1515 (50)

Zale dražice

Šest zlameně je od cera i gromače na Prohodac v Zale dražice Moš-Kož, Sedmo zlameně je od Prohodca i Zalih dražic kalić V lěpom cerě Moš-Kož

Zavon

daje jedan kus zemlje orane, ka zemlja je, kade se zove „Zavon” Moš-1623b

⁴² U Margetića (1997) napisano malim početnim slovom.

⁴³ U Margetića (1997) napisano malim početnim slovom.

Zidanci

Najpervo Tkalačko vse poli Zidanac i Žimač Lov-1420 69, prvi vinograd v Bahove poli Zidanac Lov-Kv-1558 (67)

Žimač

Najpervo Tkalačko vse poli Zidanac i Žimač Lov-1420, Ogradu ku pisar Bartol drži puli Žimač Lov-1420, ošće plaća ogradica, na Žimće ku je pustila pokoina Maruša Lov-Kv (37)

4. Zaključak

Naše je istraživanje potvrdilo početnu pretpostavku, oblikovanu na temelju popisa toponima i kazala zemljopisnih imena koje su objavili različiti priređivači, da se u pravnim dokumentima krije dosad nedovoljno istraženo bogatstvo toponimijske građe, ali je i znatno nadišlo početna očekivanja. Prije svega brojnost zabilježenih toponima uvelike upotpunjuje u literaturi dosad predstavljen korpus toponimâ, što je možda i najvažniji doprinos ovoga istraživanja.

Osim toga ovaj je rad nastojao prvenstveno popuniti veliku prazninu u istraženosti povijesne toponimije liburnijskoga područja, što je u potpunosti i ostvario oslanjajući se na pravne dokumente pisane hrvatskim jezikom kao najstarijim izvorima koji nam omogućuju uvid u povijesnotoponimijski korpus visoke starine. Važna komponenta istraživanja nesumnjivo je i mogućnost praćenja povijesnoga zasvjedočenja i kontinuiteta pojedinih toponima (i u manjoj mjeri pojedinih njihovih likova) kroz nekoliko stoljeća.

Svakako je nezaobilazna i na prvi pogled vidljiva kvalitativna dimenzija ekscerpiranih toponima. Iako najveći broj ovjera pripada urbanim središtima liburnijskih gradića (komuna), napose onih koji su ujedno imali kaptol i/ili notarijat, a s obzirom na uvodne i završne formule pravnoga diskursa, treba izdvojiti drugo sadržajno obilježje navedenih dokumenata. Naime pravni dokumenti, posebice oporuke i zakupi (najam) zemlje, karakterizirani su natprosječnom preciznošću u određenju s obzirom na prirodu stvari (točnost uvjeta ugovora, preciznost određenja lokacije dane u zakup i sl.), što nudi obilje toponimâ značajne starine i predstavlja najveće bogatstvo toponimije područja koje je u fokusu zanimanja, u ovome slučaju liburnijskoga.

Čitan pak u povijesno-antropološkom ključu (usp. Bertoša 2007), jezični i izvanjezični kontekst svakoga toponima koji donosimo odražava jedinstvenu povijesnu zbilju danoga vremena, a tako i kompleksnost života i suživota ne samo ljudi unutar jedne obitelji, zajednice i komune već i međusobnu isprepletnost kako liburnijskih komuna među sobom, tako i s „vanjskim” svijetom izvan Liburnije u nizu rodbinskih, ekonomskih, duhovnih i drugih relacija.

Promotrimo li sve to, možemo zaključiti da su najstariji pravni dokumenti liburnijskoga područja apsolutno nezamjenjiva karika u stvaranju okosnice i te-

meljnoga korpusa izučavanja toponimije toga područja, ali i dragocjena kockica u cjelokupnome toponimijskom mozaiku Liburnije, a ujedno i kvalitetno polazište za interdisciplinarno osvjetljavanje kompleksnije povijesne zbilje koja se zrcali u toponimima i načinu njihova zasnjeđenja i uporabe.

Izvori (prijepisi izvorne arhivske građe) s kraticama

1. Brs-1575 – *Popis miraza Fume Golub*, u: Požar (2017), str. 52.
2. Brs-1586 – *Oporuka Martina Mavrovića*, u: Požar (2017), str. 48.
3. Brs-1588 – *Popis miraza Orse Velčić*, u: Požar (2017), str. 53.
4. Brs-1615 – *Isprava o mirazu Katarine Barković*, u: Požar (2017), str. 53.
5. Lov-Kv – *Kvaderna kapitula lovranskoga*, u: Viškanić (2002), str. 23–309.
6. Lov-Moš-1646 – *Zapis o graničnome sporu između Mošćenica i Lovrana iz 1646.*, u: Eterović i Doričić (2018), str. 46.
7. Lov-1420 – *Oporuka lovranskoga župnika Radena*, u: Eterović (2022), str. 69–70.
8. Lov-1454 – *Kupoprodajni ugovor između Valentina Kikabonića i Mavra Mikšića*, u: Eterović (2022), str. 77–78.
9. Lov-1583 – *Oporuka lovranskog župana Grgura Munčića*, u: Eterović (2022), str. 79–84.
10. Lov-1584 – napomena notara uz *Oporuku lovranskog župana Grgura Munčića*, u: Eterović (2022), str. 84.
11. Moš-Z-LJU – *Mošćenički statut (1616.)* [tzv. ljubljanski prijepis iz 1616., na njemačkom jeziku], u: Margetić (2006), str. 101–119.
12. Moš-Z-RI – *Zakon kaštela Mošćenica (1627.)* [tzv. riječki prijepis iz 1627.], u: Margetić (2006), str. 37–76.
13. Moš-Z-ZG – *Zagrebački rukopis Mošćeničkog zakona (XVII. stoljeće)* [tzv. zagrebački prijepis], u: Margetić (2006), str. 157–159.
14. Moš-Kož – *Kožljački razvod (1395.)*, u: Požar (2017), str. 19–20.
15. Moš-1454 – *Isprava Martina Mohovića*, u: Požar (2017), str. 23.
16. Moš-1471 – *Ugovor s opatom Martinom Malkovićem*, u: Bratulić (2017), str. 202.
17. Moš-1484 – *Oporuka Martina Malkovića*, u: Bratulić (2017), str. 236–237.
18. Moš-1485 – ovjera notara uz *Oporuku Martina Malkovića*, u: Bratulić (2017), str. 237.
19. Moš-1521 – *Oporuka Jurja Mohovića iz Kraja*, u: Požar (2017), str. 38.
20. Moš-1564 – *Presuda o sporu Bartola Mohovića s bratovštinom sv. Andrije*, u: Požar (2017), str. 40.
21. Moš-1571 – *Kupoprodajni ugovor između Jurja Monića i Jakova Rubinića*, u: Strohal (1926), str. 181–182.
22. Moš-1620 – *Popis miraza Lucije Rubinić*, u: Strohal (1911), str. 25.
23. Moš-1621a – *Isprava o darivanju Bernabe Lazarića*, u: Strohal (1911), str. 26.
24. Moš-1621b – *Isprava kojom braća Matej i Juraj Lazarić traže povrat miraza*, u: Strohal (1911), str. 26–28.

25. Moš-1622a – *Isprava o isplati braće Mateja i Jurja Lazarića*, u: Strohal (1911), str. 28.
26. Moš-1622b – *Isprava o zamjeni zemljišta Vicka Balarina*, u: Strohal (1911), str. 28–29.
27. Moš-1623a – *Isprava o poravnanju računa braće Mateja i Martina Krhela*, u: Strohal (1911), str. 29–30.
28. Moš-1623b – *Popis miraza Margarete Lazarić*, u: Strohal (1911), str. 30.
29. Moš-1624 – *Popis miraza supruge Antona Rubinića*, u: Požar (2017), str. 46.
30. Moš-1627a – *Isprava o isplati Vicenca Balarina*, u: Strohal (1911), str. 32–33.
31. Moš-1627b – *Presuda o sporu Martina Mohovića i Vicka Mohovića*, u: Požar (2017), str. 42.
32. Moš-1629 – *Popis miraza Gašparine Dobrovac*, u: Strohal (1911), str. 33–34.
33. Moš-1632 – *Popis miraza Katarine Sanaković*, u: Strohal (1911), str. 34.
34. Moš-1634 – *Kupoprodajni ugovor između Ivana i Lucije Tkalčić te Šimuna Derenčina*, u: Strohal (1926), str. 188–189.
35. Moš-1635a – *Kupoprodajni ugovor između Petra i Jurja Lazarića*, u: Strohal (1926), str. 189.
36. Moš-1635b – *Kupoprodajni ugovor između Bartola Mesića i Marka Krne*, u: Strohal (1926), str. 189–190.
37. Moš-1638a – *Tužba Martina Mohovića protiv Vicka Mohovića*, u: Požar (2017), str. 42.
38. Moš-1638b – *Kupoprodajni ugovor između Ivana Šepića i Tome Lazarića*, u: Strohal (1926), str. 190.
39. Moš-1638c – *Isprava o odricanju dijela očevine Petra Bradičića*, u: Strohal (1926), str. 190.
40. Moš-1639 – *Popis miraza Mateje Grabrovac*, u: Požar (2017), str. 47.
41. Moš-1641 – *Kupoprodajni ugovor između Martina Bradičića i Andreja i Jelene Rosović*, u: Požar (2017), str. 47.
42. Moš-1650 – *Isprava o darivanju dijela imetka Grgura Lazarića bratu Jurju Lazariću*, u: Strohal (1926), str. 194.
43. Moš-1651 – *Presuda o sporu Martina i Vicka Mohovića protiv Ivana Ivančića*, u: Požar (2017), str. 42.
44. Moš-1667 – *Kupoprodajni ugovor Martina Mohovića i njegove sestre Margarete*, u: Požar (2017), str. 43.
45. Vep-Z – *Veprinački zakon*, u: Kuzmić (2007), str. 36–44.
46. Vep-Sz – *Veprinački sudski zapisnici*, u: Margetić (1997), str. 43–142.
47. Vep-1607 – *Odluka da Gergur Tancabel ne smije zatvarati prolaz na zemljištu koje je kupio od općine*, u: Strohal (1911), str. 23.

Literatura

1. Bratulić, Josip (prir.). 2017. *Hrvatske glagoljične i ćirilične isprave iz zbirke Stjepana Ivšića 1100.–1527*. Zagreb: HAZU.
2. Črnčić, Ivan. 1880. „Nešto glagoljice iz Istre”. *Naša sloga*, 22, str. 84.
3. Eterović, Igor. 2016. „Prilog istraživanju toponimije Lovranšćine: mikrotoponimija Lovranske Drage i Visočica”. *Zbornik Lovranšćine*, 4, str. 163–216.
4. Eterović, Igor. 2018. „Obalna toponimija Lovranštine”. *Zbornik Lovranšćine*, 5, str. 215–234.
5. Eterović, Igor; Frane Babić. 2014. „Prilog istraživanju toponimije Lovranšćine: mikrotoponimija Tuliševice”. *Zbornik Lovranšćine*, 3, str. 189–232.
6. Eterović, Ivana. 2022. *Glagoljica u Lovranu*. Lovran – Zagreb: Katedra Čakavskoga sabora Lovran – Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
7. Eterović, Ivana; Robert Doričić. 2018. „O jednome graničnom sporu Lovrana i Mošćenica iz 17. stoljeća”. *Zbornik Lovranšćine*, 5, str. 21–50.
8. Frančić, Anđela. 2014. „Osobna imena u matičnoj knjizi krštenih uvrštenoj u Kvadernu kapitula lovranskog”. *Zbornik Lovranšćine*, 3, str. 137–162.
9. Gilić, Stanislav. 1987. „Obalni toponimi u Lovranštini”. *Liburnijske teme*, 6, str. 137–143.
10. Gilić, Stanislav. 1994. „Brsečka obalna toponimija”. *Liburnijske teme*, 8, str. 85–91.
11. Gilić, Stanislav. 1998. „Toponimija u katastarskim kartama Općine Lovran s početka XIX. stoljeća”. *Bilten Općine Lovran „Lovran u XIX. stoljeću”*, str. 12–14.
12. Gilić, Stanislav. 2000a. „Krajska toponimija”. *Riječki filološki dani*, 3, str. 131–148.
13. Gilić, Stanislav. 2000b. „Petrebišća i Učka”. *Bilten Općine Lovran „Učka: živjeti s planinom i od planine”*, str. 12–14.
14. Gilić, Stanislav. 2022. „Toponimija Petrebišća i okolice”. *Zbornik Lovranšćine*, 9, str. 67–74.
15. Holjevac, Sanja; Anastazija Vlastelić. 2014. „Kvaderne kapitula lovranskoga kao izvor za istraživanje hrvatske jezične povijesti”. *Zbornik Lovranšćine*, 3, str. 77–98.
16. Kovačević, Ana; Lucija Turkalj. 2014. „Zapažanja o sintaksi Kvaderne kapitula lovranskoga”. *Zbornik Lovranšćine*, 3, str. 99–112.
17. Kukuljević-Sakcinski, Ivan (prir.). 1863. „Acta Croatica / Listine hrvatske”. *Monumenta historica Slavorum meridionalium*, 1, str. 1–339.
18. Kuzmić, Boris. 2001. „Jezik Veprinačkog zakona (1507)”. *Fluminensia: časopis za filološka istraživanja*, 13/1–2, str. 1–24.
19. Kuzmić, Boris. 2007. *Veprinački zakon 1507–2007*. Veprinac: Župa Sv. Marka ev. Veprinac – Mjesni odbor Veprinac – Matica hrvatska ogranak Opatija.
20. Margetić, Lujo. 1997. *Veprinački sudski zapisnici XVI. i XVII. stoljeća*. Opatija: Katedra Čakavskog sabora Opatija.
21. Margetić, Lujo. 2006. *Mošćenički zakoni i statuti*. Rijeka: Adamić – Zavod za kaznene znanosti Mošćenice Pravnog fakulteta u Rijeci.

22. Margetić, Lujko. 2007. *Veprinac, Kastav, Trsat*. Rijeka: Adamić – Zavod za kazneni znanosti Mošćenice Pravnog fakulteta u Rijeci.
23. Milčetić, Ivan. 1905. „Tri glagoljske listine iz Istre iz XV. vijeka”. *Vjesnik Hrvatskoga arheološkoga društva*, 8, str. 1–4.
24. Nežić, Ivana. 2019. „O toponimima u oporukama lovranskoga notarskog ureda iz druge polovice 18. stoljeća”. *Zbornik Lovranščine*, 6, str. 119–157.
25. Peršić, Dušan. 2000. „Učka gora – Mons Maior”. *Bilten Općine Lovran „Učka: živjeti s planinom i od planine”*, str. 10–11.
26. Požar, Sandra. 2017. *Glagoljica u Brseču, Mošćenicama i Mošćeničkoj Dragi*. Brseč: Udruga „Jenio Sisolski” Brseč.
27. Sanković, Ivana. 2010. „Lovranska glagoljica i dosadašnja istraženost”. *Zbornik Lovranščine*, 1, str. 281–300.
28. Senčić, Albino. 2004. „Mošćenički urbar iz 1622. godine”. *Mošćenički zbornik*, 1, str. 65–76.
29. Spicijarić Paškvan, Nina. 2014. „Talijanizmi u Kvaderni kapitula lovranskoga”. *Zbornik Lovranščine*, 3, str. 113–136.
30. Strohal, Rudolf. 1911. „Neke glagolske dosada neštampane listine”. *Vjesnik Kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva*, 13, str. 15–34.
31. Strohal, Rudolf. 1926. „Još nekoliko hrvatskih glagolskih isprava”. *Vjesnik Kr. državnog arkiva*, 2, str. 178–207.
32. Škalamera, Željko. 1994. „Toponimija Brseščine”. *Liburnijske teme*, 8, str. 75–84.
33. Šurmin, Đuro (prir.). 1898. „Hrvatski spomenici I (od godine 1100. do 1499.)”. *Monumenta historico-juridica Slavorum meridionalium*, 6, str. 1–500.
34. Viškanić, Damir. 1996. „Brsečka glagoljska oporuka”. *Vjesnik Povijesnog arkiva Rijeka*, 38, str. 3–17.
35. Viškanić, Damir. 1997. „Dvije glagoljske isprave iz Lovrana (XVI. st.)”. *Vjesnik Državnoga arkiva u Rijeci*, 39, str. 3–29.
36. Viškanić, Damir. 2002. *Kvaderna kapitula lovranskoga*. Lovran – Rijeka: Adamić – Katedra Čakavskoga sabora Opatija.
37. Vlahov, Dražen. 1995. „Tri glagoljske isprave iz Brseča s kraja XVI. i početka XVII. stoljeća”. *Vjesnik Povijesnog arkiva Rijeka*, 37, str. 8–22.

Summary

TOPONYMS IN THE OLDEST CROATIAN LEGAL MONUMENTS FROM THE AREA OF LIBURNIA

The research of the toponymy of Liburnia has so far been sporadic and unsystematic. It mostly included short overviews of part of the toponymy or about comments on individual (groups of) toponyms from the areas of Brseština, Mošćeniština, and Lovranština. In the past ten years, the systematic analysis of the contemporary toponymy of Lovran, including a part of its historical toponymy, has begun. So far, the toponymy of the cadastral municipality of Tuliševica, the coastal toponymy of Lovran, and the toponymy in wills from Lovran dated in the second half of the 18th century have been analysed. This paper will present the results of the research on toponymic material in the oldest Croatian legal monuments from the area of Liburnia, which has been partially and unsystematically included in previous research as well. It includes the material excerpted from the sources *Kvaderna kapitula lovranskoga, Veprinački zakon* (1507), *Zakona kaštela Mošćenice* (1637), and other private legal documents from the areas of Lovran, Veprinac, Mošćenice and Brseč dated between the beginning of the 15th and the end of the 17th century. The research contributes to the completion of the picture of the oldest historical toponymy from the area of Liburnia.

Keywords: toponymy, Liburnija, Lovran, Mošćenice, Brseč, Veprinac